

**GREITOSIOS MEDICINOS PAGALBOS TARNYBOS  
SKUBIOSIOS MEDICINOS PAGALBOS SLAUGOS SPECIALISTO  
PAREIGINIAI NUOSTATAI**

**I. BENDROJI DALIS**

1. Greitosios medicinos pagalbos tarnybos skubiosios medicinos pagalbos slaugos specialistas (toliau – SMPSS) yra asmuo, Slaugos praktikos ir akušerijos praktikos įstatymo nustatyta tvarka įgijęs bendrosios praktikos slaugytojo arba akušerio profesinę kvalifikaciją ir turintis galiojančią bendrosios slaugos praktikos licenciją arba akušerijos praktikos licenciją verstis atitinkama praktika ir papildomai baigęs skubiosios medicinos pagalbos specializacijos programą aukštojoje mokykloje.

<...>

4. SMPSS kartu su GMP vairuotoju, paramediku, ar vairuotoju-paramediku teikia skubiąją medicinos pagalbą ir (ar) esant būtinybei transportuoja pacientą (-us) į gydymo įstaigą.

<...>

**II.SKUBIOS MEDICINOS PAGALBOS SLAUGOS SPECIALISTO FUNKCIJOS**

**8. Skubios medicinos pagalbos slaugos specialistas atlieka šias funkcijas:**

- 8.1. teikia būtiniosios medicinos pagalbos paslaugas pacientams teisės aktų nustatyta tvarka;
- 8.2. gavus pranešimą apie kvietimą, nedelsiant vyksta su greitosios medicinos pagalbos ekipažu į įvykio vietą;
- 8.3. vykdo regioninės dispečerinės tolimesnius nurodymus;
- 8.4. organizuoja ir vadovauja GMP brigados arba GMP brigadų darbui;
- 8.5. esant indikacijoms, skubiai gabena pacientą (pacientus) į artimiausios stacionarinės asmens sveikatos priežiūros įstaigos priėmimo – skubios pagalbos skyrių. Automobilio salone sėdi šalia paciento, teikia medicininę pagalbą, stabilizuoja gyvybines funkcijas, užtikrina jo saugumą;
- 8.6. ūmių ir sunkių būklių ir gyvybei grėsmingų situacijų atvejais, kai reikalinga reanimatologų, chirurgų ar kitų specialistų komanda, traumų komanda, radijo ar mobiliuoju ryšiu informuoja regioninę dispečerinę, arba skubios pagalbos skyrių į kurį transportuoja pacientą, apie jo būklę, perduoda rodmenis: KD; GKS; P; AKS; SpO<sub>2</sub>;
- 8.7. ūmių ir sunkių būklių metu, įvykio vietoje ar kai pacientas transportuojamas, esant būtinybei įveda kateterį į veną, jį patikimai priklijuoja. Nepertraukiamai nuo pagalbos teikimo pradžios

iki kol pasiekia gydymo įstaigą, fiksuoja paciento širdies ritmą defibriliatoriumi-monitoriumi, kokybiškai ir patikimai priklįjuoja daviklių lipdukus, juos nuima tik gavę skubios medicinos pagalbos skyriaus gydytojo ar slaugytojo leidimą. Prireikus, ( jei lipdukas nesilaiko) lipdukus nedelsiant pakeičia kitais, išskyrus atvejus, jei tai neįmanoma dėl krūtinės ląstos sužalojimų. Tokiu atveju pacientas monitoruojamas lipdukus klijuojant ant rankų riešų ir kojų čiurnų;

8.8. į visus skubius iškvietimus be išimties eina su brigados nariu ir iš karto nešasi daugiafunkcinę įrangą defibriliatorių-monitorių ir(ar) elektrokardiografą, o vadovaudamiesi iškvietimo duomenimis apie paciento būklę, ir nešiojamą deguonies balioną bei kitą įrangą, kurios gali prireikti atsižvelgiant į kvietimo pobūdį.

8.9. į iškvietimo vietą ar masinės nelaimės įvykio vietą eina tik įsitikinus, jog aplinka yra saugi;

8.10. trumpai ir aiškiai supažindina pacientą ar jo atstovą su diagnoze ar simptomais, teikiama pagalba, atliekamomis procedūromis, galimais rezultatais, galimomis komplikacijomis ir kitomis aplinkybėmis, kurios galėtų turėti įtakos paciento apsisprendimui sutikti ar atsisakyti siūlomos pagalbos, gydymo, taip pat su pasekmėmis, atsisakius siūlomos pagalbos. Paciento sutikimas/nesutikimas (jei pacientas gali pasirašyti) dėl šiame punkte nurodytų aplinkybių turi būti patvirtintas jo parašu 110/a greitosios medicinos pagalbos kortelėje;

8.11. pildo formą Nr. F110/a „Greitosios medicinos pagalbos kvietimo kortelė“, vadovaudamasis Sveikatos apsaugos ministro 2013 m. gruodžio 20 d. įsakymu Nr. V-1234 patvirtintomis šios formos pildymo, pateikimo ir tikslinimo taisyklėmis, SMPSS yra atsakingas už teisingą duomenų surašymą ir atitikimą elektroninėje kortelių vedimo sistemoje;

8.12. saugosi ir vengia rizikingų veiksmų, bendraujant su psichikos elgesio sutrikimų turinčiais ligoniais, apsvaigusiais, traumotais, agresyviai nusiteikusiais pacientais, prireikus reikalauja regioninės dispečerinės nedelsiant iškviešti policijos pareigūnus, aiškiai nuroydamas priežastis;

8.13. vengia konfliktų, pagarbiai ir etiškai bendrauja su pacientais, jų artimaisiais, pareigūnais, įstaigos personalu;

8.14. paciento staigios mirties atveju GMP automobilyje be jokios išimties gaivina pacientą pagal nustatytus algoritmus;

8.15. mirus pacientui namuose, artimiesiems palieka užpildytą formą Nr. F110/a „Greitosios medicinos pagalbos kvietimo kortelė“, jei reikia, išaiškina artimiesiems mirties liudijimo gavimo tvarką.

8.16. įtarus smurtinę mirtį, mirus pacientui viešoje vietoje ar GMP automobilyje ir kitais įstatymų numatytais atvejais perduoda informaciją policijai;

8.17. saugo konfidencialią informaciją, ją teikia teisės aktų nustatyta tvarka;

8.18. darbo pradžioje patikrina medicinos prietaisus (įjungia/išjungia) ir jų akumuliatorių įkrovimo lygį, medikamentų krepšį ir jo sudėtį, vaistų ir kitų medicinos priemonių galiojimus, brigados inventorių, ir įsitikinęs, kad jie yra visapusiškai tvarkingi, tinkami tiesioginiam darbui ir pilnai sukomplektuoti, pradeda darbą, užtikrina tinkamą automobilio salono higieninę būklę;

8.19. pamainos darbo eigoje, jei yra poreikis, papildoma medikamentų krepšius medikamentais ir medicinos priemonėmis;

8.20. perduodamas pamainą kitam SMPSS, informuoja jį apie vaistų ar bet kokių kitų medicinos priemonių trūkumą, arba su medicinos pagalbos teikimu susijusių reikmenų trūkumą, medicinos prietaisų gedimą bei informuoja apie tai administratorę slaugai;

8.21. nepalieka savo darbo vietos, kol neatvyksta kitos pamainos SMPSS.

8.22. baigus darbą, perduoda tvarkingą medicininę įrangą, medikamentų krepšį ir med. priemones kitai pamainai;

8.23. SMPSS yra tiesiogiai atsakingas už savo GMP brigados medicininę įrangą, med. krepšio inventorių, medikamentų kiekį, medikamentų galiojimo terminus;

8.24. dalyvauja susirinkimuose, kelia kvalifikaciją, tobulina įgūdžius, atnaujina profesines žinias;

8.25. vykdo kitus nenuolatinio pobūdžio įstaigos direktoriaus ar administratorės slaugai nurodymus, kad būtų pasiekti įstaigos tikslai;

8.26. SMPSS negali atsisakyti dalyvauti kvalifikacijos kėlimo mokymuose, praktinėse užduotyse, teorinių žinių tobulinime darbo metu, kai tai netrukdo tiesioginiam SMPSS darbui, jei to reikalauja įstaigos direktorius, remdamasis įstaigos vizija ir misija.

### **III. SKUBIOSIOS MEDICINOS PAGALBOS SLAUGOS SPECIALISTO KOMPETENCIJA**

9. Skubiosios medicinos pagalbos slaugos specialisto profesinę kompetenciją sudaro žinios, gebėjimai ir įgūdžiai, kuriuos jis įgyja baigęs bendrosios praktikos slaugytojo ar akušerio profesinę kvalifikaciją suteikiančias studijas ir papildomai baigęs Lietuvos MN 142:2020 nurodytą programą bei nuolat tobulindamas įgytą profesinę kvalifikaciją, atsižvelgdamas į mokslo, technologijų ir slaugos praktikos ar akušerijos praktikos pažangą.

#### **10. SMPSS turi žinoti:**

10.1. būtinosios medicinos pagalbos organizavimo principus;

10.2. įstaigos GMP paslaugų teikimo reikalavimus GMP vairuotojams, paramedikams, GMP automobiliams, medicininei įrangai ir medicininės dokumentacijos pildymui;

- 10.3. slaugos proceso ir slaugos modelių/protokolų taikymą skubiosios medicinos pagalbos atveju;
- 10.4. būtinąją medicinos pagalbą reglamentuojančius teisės aktus;
- 10.5. žmogaus anatomiją.

**11. SMPSS turi išmanyti:**

- 11.1. infuzinės terapijos taikymo principus;
- 11.2. ekstremalių situacijų problematiką ir jų sprendimo būdus.
- 11.3. skiriamų būtiniosios medicinos pagalbos vaistinių preparatų indikacijas ir kontraindikacijas;
- 11.4. sveikatos priežiūros paslaugų teikimo, organizavimo ir skubiosios medicinos priežiūros vadybos pagrindus;
- 11.5. ūmių būklių gydymo principus indikacijas ir kontraindikacijas;
- 11.6. žmogaus psichologijos ypatumus, sveiko ir sergančio žmogaus bei jo artimųjų psichologiją;

**12. SMPSS turi gebėti:**

- 12.1. skirstyti pacientus pagal jų būklės sunkumo kategoriją (kritinės, vidutinio sunkumo ir lengvos būklės) ir užtikrinti būklės sunkumą atitinkantį priežiūros plano vykdymą;
- 12.2. teikti būtinąją medicinos pagalbą visų amžiaus grupių pacientams;
- 12.3. nustatyti vyraujančią sindromą;
- 12.4. pagal galimybę, iki stacionariniame periode tiksliai surinkti informaciją apie pacientą ir jo ligą;
- 12.5. suteikti pagalbą (atlikti veiksmus) gaudamas nurodymus nuotoliniu būdu;
- 12.6. vadovauti GMP brigadai, vertinant paciento būklę bei teikiant būtinąją medicinos pagalbą;
- 12.7. įvertinti paciento būklę bei atlikti neatidėliotinus veiksmus, stabilizuojančius jo kvėpavimą, kraujotaką bei sąmonės būseną;
- 12.8. efektyviai bendraujant įvertinti simptomus bei ligos anamnezę;
- 12.9. atlikti pirminę paciento apžiūrą;
- 12.10. atlikti antrinę paciento apžiūrą;
- 12.11. vertinti gydymo bei pagalbos efektą, palaikyti stabilią paciento būklę;
- 12.12. vertinti žmogaus gyvybinių funkcijų rodiklius ir jų dinamiką;

- 12.13. atpažinti, vertinti ir valdyti ekstremalias situacijas, įvertinti ir optimaliai valdyti įvykio vietoje esančius resursus, nustatyti ir organizuoti papildomų pajėgų atvykimą į įvykio vietą;
- 12.14. teikti psichologinę ir medicinos pagalbą ketinantiems ir (ar) mėginusiems nusižudyti pacientams bei jų artimiesiems;
- 12.15. naudotis ryšio priemonėmis, gauti ir perduoti informaciją nuotoliniu būdu;
- 12.16. pagal savo kompetenciją konsultuoti pacientus telefonu, iki atvyks GMP brigada ;
- 12.17. saugaus transportavimo metodus;
- 12.18. pasirinkti transportavimo būdą, teisingai naudoti transportavimui skirtą įrangą;
- 12.19. stebėti bei dinamiškai vertinti pacientų gyvybinių funkcijų rodiklius;
- 12.20. stabilizuoti ir palaikyti sutrikusias organizmo pagrindines gyvybines funkcijas – kvėpavimo, kraujotakos, medžiagų apykaitos, jas palaikyti ir vertinti gydymo efektyvumą;
- 12.21. malšinti skausmą;
- 12.22. reanimuoti (gaivinti) visų amžiaus grupių pacientus;
- 12.23. pašalinti svetimkūnį iš kvėpavimo takų ( atverti, išvalyti), taikyti Heimlich'o metodą, siurbti gleives iš kvėpavimo takų, ventiliuoti kvėpavimo maišu visų amžiaus grupių pacientams;
- 12.24. įtariant apsinuodijimą, neatidėliotinai skirti svarbiausius priešnuodžius ir (ar) konsultuotis su apsinuodijimų centro specialistais ir teikti skubiąją pagalbą;
- 12.25. įmobilizuoti lūžius, išnirimus;
- 12.26. įmobilizuoti kaklinę stuburo dalį, stuburą ir galūnes;
- 12.27. įmobilizuoti gulintį pacientą ant ilgos lentos ir sėdintį pacientą;
- 12.28. įmobilizuoti stuburą stovinčiam pacientui;
- 12.29. suteikti pagalbą nudegimų atveju, tvarstyti žaizdas;
- 12.30. stabdyti išorinį stiprų kraujavimą spaudžiamuoju tvarsčiu, turniketu;
- 12.31. teikti pagalbą gimdymo metu ir priimti gimdymą;
- 12.32. teikti pagalbą ūmių psichikos sveikatos būklių metu, esant grėsmei paciento ar aplinkinių sveikatai ar gyvybei atlikti fizinį asmens laisvės suvaržymą;
- 12.33. atpažinti defibriliatoriuje-monitoriuje defibriliuojamus ir nedefibriliuojamus širdies ritmus;
- 12.34. užrašyti ir įvertinti 3 ir 12 derivacijų EKG;
- 12.35. naudotis dirbtinės plaučių ventiliacijos aparatu;
- 12.36. taikyti fizinio suvaržymo priemones rankomis ( žmogaus kūno jėga) ir specialiomis fizinio suvaržymo priemonėmis;

12.37. atlikti pacientų medicininį rūšiavimą

13. SMPSS **privalo atlikti** :

13.1. kvėpavimo funkcijos įvertinimą ir, užtikrinant plaučių ventilaciją ir kraujo įsotinimą deguonimi, taikyti dirbtinę plaučių ventilaciją DPV aparatu, uždėti krūtinės tvarstį stabilizuojant atvirą pneumotoraksą;

13.2. elektrinę širdies defibriliaciją ( automatiniu ir rankiniu režimu);

13.3. periferinių venų punkciją ir kateterizaciją;

13.4. laringinės kaukės, orofaringinio vamzdelio įvedimą;

13.5. paciento viso kūno ar jo dalies šaldymo ir šildymo procedūras pagal indikacijas;

14. SMPSS **privalo vertinti šiuos rodiklius:**

14.1. neurologinę simptomatiką , naudojant insulto vertinimo skalę;

14.2. elektrokardiogramos;

14.3. pulsoksimetrijos;

14.4. glikemijos;

14.5. kvėpavimo funkcijų tyrimo (kapnometrijos) ;

14.6. arterinio kraujospūdžio, matuojamo neinvaziniu būdu;

14.7. paciento kūno temperatūros .

15.SMPSS būtiniosios medicinos pagalbos atveju **turi gebėti skirti vaistinius preparatus:**

15.1 į veną;

15.2 į raumenis;

15.3 į poodį;

15.4 į nosį;

15.5 į akį ir atlikti akies plovimą;

15.6 per burną;

15.7 inhaliacijomis ir rūkiniu purkštuvu;

15.8 po liežuvio;

15.9 rektaliniu metodu;

15.10 infuzijos švirkštu.

#### **IV. SKUBIOSIOS MEDICINOS PAGALBOS SLAUGOS SPECIALISTO PAREIGOS**

16. Skubiosios medicinos pagalbos slaugos specialistas privalo:

16.1. teikti būtinąją medicinos pagalbą;

16.2. turėti spaudą, kurio numeris suteikiamas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. sausio 6 d. įsakymo Nr. V-1 „Dėl Numerio sveikatos specialisto spaudui suteikimo ir panaikinimo taisyklių patvirtinimo“ nustatyta tvarka;

16.3. laikytis licencijuojamos veiklos sąlygų;

17. SMPSS dirba pagal nustatytą darbo grafiką, kurį tvirtina įstaigos vadovas. Nedarbingumo atveju nedelsiant apie tai informuoja įstaigos direktorių ar administratorę slaugai.
18. SMPSS atsako už savo GMP brigados darbą.
19. Atvykęs į darbą, SMPSS privalo perimti tik pilnai sukomplektuotą ir darbui paruoštą automobilį, medikamentų ir med. priemonių lagaminą, pilnai įkrautą med. įrangą. Apie visus trūkumus nedelsiant informuoti administratorę slaugai.
20. Teikdamas skubiąją medicinos pagalbą, SMPSS privalo veikti greitai, tačiau vadovautis protingumo bei atsargumo kriterijais.
21. Jei ligonis transportuojamas, jis privalo būti fiksuojamas tam skirtais saugos diržais.
22. SMPSS palikdamas ligonį namuose, savo kompetencijos ribose privalo duoti patarimus, kur jam ir jo artimiesiems kreiptis tolimesniam gydymui.
23. Aptarnavęs ligonį, SMPSS keičia brigados būseną.
24. Apie visus staigius mirties atvejus GMP automobilyje, arba jei tai įvyko SMPSS akivaizdoje iškvietimo vietoje, visada informuoja įstaigos direktorių.
25. Vykdamas kvietimą, kelyje atsitikus nelaimingam atsitikimui, GMP brigada privalo sustoti, nedelsiant informuoti regioninę dispečerinę ir vadovautis dispečerio nurodymais bei įstaigos atsakingą asmenį (įstaigos direktorių arba administratorę slaugai) .
26. Grįžęs į budėjimo vietą (postą), SMPSS užpildo medicininius dokumentus, esant reikalui pasirūpina GMP automobilio dezinfekcija.
27. Kol neateina nauja pamaina, SMPSS negali palikti posto ir tęsia darbą, kol bus pakeistas kitu darbuotoju.
28. SMPSS, atvežęs ligonį į stacionarinės ASPĮ skubiosios pagalbos skyrių (SPS), privalo jį perduoti SPS personalo žiniai, užpildyti GMP kvietimo kortelę, aiškiai joje pasirašyti.
29. SMPSS privalo informuoti administratorę slaugai apie bet kokius su darbu susijusius nepageidaujamus veiksnius.

<....>